

İstismarın Ruhsal Etkileri ve Ceza Hukuku Adli Tıp Kurumu Yaklaşımı

Doç. Dr. C. Haluk İnce
Adalet Bakanlığı
Adli Tıp Kurumu

ÖNEMLİ AYRINTILAR

- Çocuklar istismar hakkında yalan söylemezler,
- Cinsel istismarda her sosyo-ekonomik gruptan insana rastlanır
- Çocukların görünüşü ya da davranışı istismara sebep olmaz

"Cinsel istismar ile ilgili ön yargılardan kurtulalım"

- İstismarcının tercih ettiği yer genel de çocuğun tanıdığı bildiği yerlerdir.
- Olguların %80-95 inde istismarcı çocuğun tanıdığı normal görünüşlü biridir
- Kadın istismarcılar erkeklere oranla sayı olarak daha azdır ancak vardır.

**Bir çocuk cinsel istismarı vakasında 103.
Maddenin 7 bölümüne de eksiksiz cevap
verilebilmesi için**

- Doğru yaş tesbiti,
- Muayene bulguları saldırganın kimliğini tespit etmeye yönelik çalışmalar(Biyolojik deliller),
- Ayrıntılı yapılacak fizik muayene ile beraber gerekli görüldüğü taktirde USG,MR,CT vs tetkiklerden de faydalanma,

- Mağdurun bulaşıcı hastalıklardan ve gebelikten korunması,
- Gebelik tespit edilmiş ve küretaj yapılmışsa, olayın fiziksel travmatik boyutu değişecek iç organ yaralanması ve dolayısıyla mağdurun yaşamını tehlikeye sokacak nitelik kazanacaktır

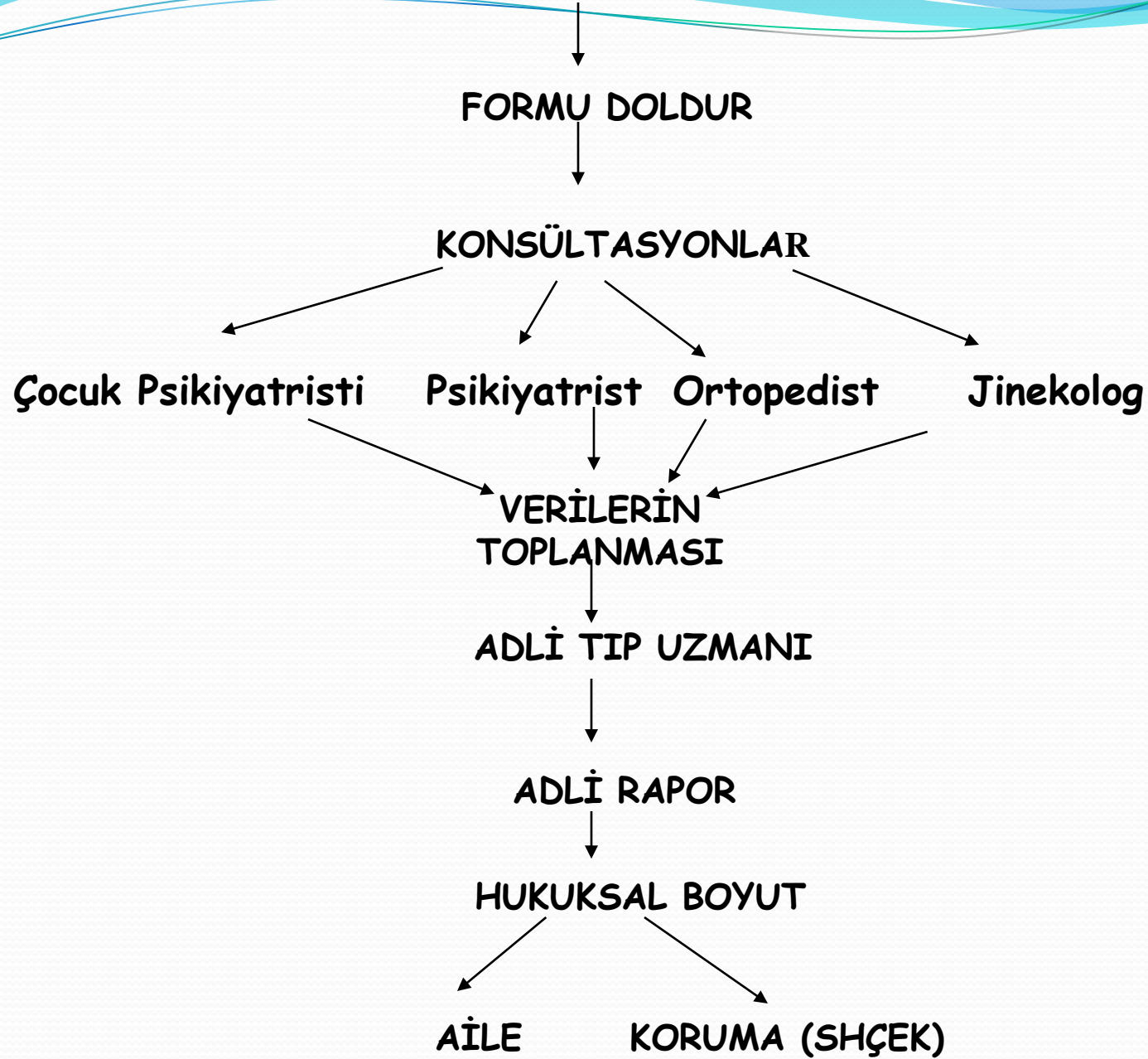
İstismardan kuşkulanan hekim Őu yolu izlemelidir

- **Çocuğu hastaneye yatır! Tehlikeli ortamdan uzaklaştır!**
 - Anamnez
 - Gecikmeden ayrıntılı muayene
- **İskelet taraması, tomografi, ultrasonografi, manyetik rezonans görüntüleme, kontrastlı sindirim sistemi grafileri, sintigrafi, kanama diyatezi, hemogram....**
- **Çocuk Psikiyatrisi konsültasyonu....**

MUAYENE EKİPLERİ OLUŞUMU VE GÖREV TANIMLARI

- Acil Hekimleri ve Pratisyen Hekimler
- Adli Tıp Uzmanı
- Çocuk Psikiyatristi
- Çocuk Cerrahı
- Jinekolog
- Psikiyatrist
- Pediatrist
- Klinik Psikolog
- Sosyal Hizmet Uzmanı
- Hukukçu
- Çocuk Polisi

Çocuk İstismarı Şüphesi ?

Bu Olgularla ilk karşılaşıldığında;

- Uygun bildirim yapmak
- Adli kanıtları toplamak
- Ayrıntılı kayıt tutmak
- Gerektiğinde mahkemede tanıklık yapmak

İstismar Olguları Neden Atlanmaktadır?

Sağlık personeli;

- Bir ebeveynin çocuđuna zarar verebileceđini kabul etmeyebilir.
- Bir aile içi meseleye karışmak istemeyebilir.
- Yeterli eğitim almamıştır.

Prof. Dr. şevki Sözen

Olguları atlamamak için; sağlık alışanları;

- İstismar ve ihmalin bulgu ve semptomlarını tanıyabilmeli.
- ocuk istismarı ve ihmali ile ilgili tam ve düzgün bir tıbbi tanı koyabilmeli.
- Çocuğun daha fazla zarar göreceği durumlarda acil önlemleri alabilmeli, kanunların izin verdiği şekilde çocuğa bir yer ayarlayabilmeli.
 - hastaneye yatırmak
 - acil bakım merkezlerine aldırarak
- ocuk ve ona bakmakla sorumlu olanlara karşı objektif ve profesyonel bir tutum içinde olmalı.

- Aileyle teröpatik düzeyde bir ilişkiye girmeli, bakım sonlandıktan sonra bile ilişkide olmalı.
- Evdeki diğer çocukları da tıbbi açıdan değerlendirmeli,
- Çocuklar "herhangi bir yaralanmam yok" deseler bile bu olasılığın olduğunu bilmeli.

Prof. Dr. Şevki Sözen

Yaşadığı travmadan olumsuz etkilenmiş çocuktan yaşadıklarını mahkeme veya hekim heyeti önünde ayrıntılı olarak anlatmasını istemek ağır trafik kazası yaşamış ve ciddi zarar görmüş kişiden arabaya binip aynı kazayı tekrar yaşamasını istemek kadar riskli ve incitici olabilir.

Hukukun bu konudaki yaklaşımı çocuk ruh sağlığı ve hastalıkları bakışı ile taban tabana zıttır. Hukuk, cezalandırma sürecinde adil olmak uğruna mağdur bireyin daha da mağdur edilmesine göz yumabilmektedir.

KORUMA ÖNLEMİ İÇİN BAŞVURU

ÖĞRETMEN, HEKİM, KOMŞU VB.

-ÇOCUĞUN KENDİSİ
-ANNE-BABASI
-VASİSİ
-YASAL TEMSİLCİSİ

18 y. ↓

Çocuk Mahkemeleri

- 9 yaşında kız çocuğu,
- Labioskrotal parsiyel füzyon,
- 21a hidroksilaz eksikliği ve Kongenital Adrenal Hiperplazi tanısı ile doğumundan beri takip edildiği;
- 7 yaş 10 aylık iken puberte başlaması üzerine GnRH analogları ile pubertenin durdurulması işlemi yapıldığı öğrenilmiştir.
- 21.02.2005 tarihinde vajende kötü kokulu akıntı ve tüylenme artışı şikayeti ile KHD polikliniğinde yapılan muayenede alınan mikrobiyolojik sürüntüsünün mikroskobisinde spermatozoid olduğundan şüphelenilen bir oluşum tespit edilmesi

Bildirim Yüklümlülüğü

- Çocukların cinsel istismara uğraması, fuhuşa teşvik edilmesi, dilendirilmesi, terki, kötü muameleye maruz kalması, İhmal edilerek yaralanması, ölmesi Türk Ceza Kanunu'na göre **suçtur**.
- Devlet memurları görevleri sırasında ve görevlerine ilişkin bir suç öğrendiklerinde bildirmekle yükümlüdürler (Yeni TCK 279).
- Korunmaya, bakıma, yardıma gereksinimi olan çocukları vali/kaymakam, köy muhtarı ve polis SHÇEK'na bildirmekle yükümlüdür.
- Hekim ve diğer sağlık çalışanlarının memur olmasalar bile bildirim yükümlülükleri vardır, ancak tedavi ettikleri kişi kovuşturmayaya uğrayacaksa bu yükümlülükleri kalkar.
- Bu düzenlemeler dışında "Gönüllü Bildirim Sistemi" geçerlidir.

Şüpheli/saldırganın muayenesi

- Fiziksel, mental gelişim durumu ve genel tavırları izlenmelidir (Alkol vb madde etkisinde mi?).
- Tüm vücut muayenesi yapılmalıdır (yaralar vb.)
- Penis incelenmelidir (Hassasiyet, yara, kan, dışkı, akıntı vb.)
- Bakteriyolojik inceleme için meatus eksternadan sürüntü alınmalıdır.
- Serolojik testler için kan alınmalıdır.
- Giysiler lekeler, yırtıklar, kaybolan düğmeler vb. yönünden incelenmelidir.
- Saç kayıpları varsa not edilmelidir.

Örnek alınması

1. Serolojik ve toksikolojik testler için 2 tüp düz kan.
2. Tırnak altlarındaki doku için örnek (tırnaklar kesilir ya da kürdanla altları kazınır, zarf içine alınır)
3. Pubik kılları taranarak zarf içine toplanır. Hem çocuktan hem şüpheliden kesilerek kıl örnekleri de alınır.
4. Kurumuş kan ve şüpheli kıl örnekleri (yeri belirtilerek zarf içine alınır).

Örnek alınması

1. Vajinal, servikal mukozalardan alınan içeriğe serum fizyolojik damlatılıp ölü ya da canlı sperm aranır.
2. Vajinadan alınan içerikten preparat hazırlanır, kurutulur ve eter-alkol karışımına konur. Vajina kuru ise 3 cc.lik serum fizyolojik ile yıkanarak yıkama suyu alınır.
3. Sürüntü ya da aspirasyon materyali serum fizyolojik dolu test tüpüne konur → Asit Fosfataz.
4. Sürüntü çubuğu kuru test tüpüne konur → DNA tiplemesi.
5. Sürüntülerden N. Gonorrhoea için kültür yapılmalıdır.
6. Gebelik testi için ve mesane travmasını ortaya çıkarmak amacıyla idrar örneği alınmalıdır.
7. Hastadan izin alınarak fotoğraf çekilebilir.

Cinsel iliřki ile bulařan hastalıklar

Çocukta cinsel ilişki ile bulaşan hastalıkların tanısı konmuşsa cinsel istismar olasılığı ekarte edilmelidir.

Failde enfeksiyon saptanmıřsa;

2 yařından küçük çocuklarda

Hemen hemen kesin

N. gonorrhoea	→	İstismar
Chlamydia trachomatis	→	İstismar
Trichomonas vaginalis, Treponema pallidum	→	İstismar

Bu hastalıkların varlığı 2-10 yaş arası çocuklar içinde ilk sırada istismarı düşündürür. Ayrıca Herpes, HIV, Hepatitis B ve C'de istismar kuşkusu oluşturur.

İzlem

- Şüpheli istismarcının çocuktan ayrılması, koruyucu gündüz bakımı ve eve profesyonel ziyaretçi sağlanmalıdır.
- Herhangi bir problemi olursa hastaneye gelmesi önerilmelidir.
- Saldırımı takip eden 2 hafta içinde yeniden değerlendirme (gebelik kuşkusu ekarte edilmelidir)
- Saldırımı takip eden 1. ay ve 3. ayda danışmanlık hizmeti sağlanmalıdır.
- Çocuğa ve aile bireylerine psikolojik destek ve gerekiyorsa tedavi olanağı (bireysel ya da grup) sağlanmalıdır.

Neleri Deęiřtirmeliyiz?

Genetik Kodu Deęiřtirmeliyiz

- Kendimizde olanı deęiřtirmedikçe, geleceęimiz deęiřmez.

Zihniyete M¼dahale

Yapıya M¼dahale

S¼rece M¼dahale

Davranıřa M¼dahale

"İnsanın Anavatanı Çocukluğudur"

Cemil Sönmez

D. Cüceloğlu "Keşkesiz Bir Yaşam İçin İletişim"